

Terezínská iniciativa 82

ČASOPIS MEZINÁRODNÍHO SDRUŽENÍ

listopad 2016

Foto: Michal Stránský

***Kolejiště na nádraží Praha-Bubny
po pětasedmdesáti letech***

O jednom klukovi

Michaela Vidláková, foto Matouš Bičák

V pátečním podvečeru bylo kolem karlínské *Polévárny* živo. Židle, mikrofony, stojany, kolem se hemžili děti, které cílevědomě cosi připravují. U vchodu do domu počmáraného grafitti kdosi stojí na žebříku, vrtá opatrně nahoře do obkládaček na domě, připevňuje tam tabulku a přikrývá ji kusem žluté látky. Venku není příliš teplo, je 4. listopad, občas někdo zajde dovnitř, ale je zřejmé, že to nejsou běžní návštěvníci, kteří zašli na polévku. Stojí tam opřená kytara, děti se s někým domlouvají a opět vycházejí ven. Mezi tím hemžením se objevuje František. Duše všeho toho konání, Mgr. František Tichý, ředitel Přírodní školy. Všiml si mě, s radostí se zdravíme a on mě posílá dovnitř, ať se ohřejí a dám si polévku. Svěřuje mě dvěma dívčínám, aby mi nebylo smutno. Začínáme si povídat, a když zjistily, že jsem někdejší terezínské dítě, začínají se zvědavě ptát – a to už se k nám připojují ještě další dívky a chlapec – a tak vyprávím. Po

chvilí přichází šedovlasý muž a baví se s jedním chlapcem. Dozvídám se, že tento muž byl taky v Terezíně a že onen chlapec je jeho představitelem ve hře Františka Tichého Terezínské zvony.

K mému údivu, jak to, že majitelka obchodu poskytla tak velkoryse své prostory pro dnešní akci, se dozvídám, že je to dcera Jiřího Daníčka, někdejšího předsedy Židovské obce i FŽO. Ale co se to tu

tedy vlastně chystá? Tady v karlínském domě (Sokolovská 95) žil mezi několika dalšími židovskými rodinami i Pavel Lion. Jako jedenáctiletý chlapec byl spolu s maminkou deportován do Terezína jedním z prvních hromadných transportů 13. prosince 1941, a jedním z posledních, v říjnu 1944, z Terezína do Osvětimi, odkud se již nevrátil.

Na rozdíl od známějšího Petra Ginzze, je Pavel Lion méně známý, a přece

I viděl Bůh, že je to špatné

zní titul knížky, kterou právě vydalo nakladatelství Jota. Autorem je Otto Weiss, který příběh o tom, jak se Pánbůh přišel podívat do Terezína a co vše tam zažil, napsal v roce 1943 v terezínském ghettu. Ilustracemi příběh doplnila jeho dcera, tenkrát třináctiletá Helga.

Prezentace knihy se konala 1. listopadu ve zcela zaplněné Maislově synagoze a mohli bychom ji nazvat večerem čtyř generací. Ve vynikajícím přednesu Josefa Somra jsme

vyslechli ukázky textu Otty Weisse, jeho dcera Helga Hošková promluvila v úvodu večera, celý pořad moderoval jeho vnuk Jiří Hošek, jenž také na elektrofonických varhanách doprovázel Ottovu pravnučku Dominiku Weiss-Hoškovou. Ta neobyčejně jímavě vše doplnila hrou na cello.

Jak už bývá zvykem, na závěr krásného večera proběhla autogramiáda.

Deel, foto mistran

i on se Petrovi v mnohém podobal. Žil také v chlapeckém domově L 417, Heim č. 7, říkali si Nešarim (hebrejsky Orli) – jejich vychovatelem byl dvacetiletý Franta Maier – a Pavel tam, také podobně jako Petr, založil a redigoval chlapecký časopis RIM-RIM-RIM. Již v Praze a pak v Terezíně psal básně i prozaické texty, a stal se jednou z vůdčích osobností domova.

(Časopis je možno číst na webu, kam ho studenti Přírodní školy umístili na adrese www.vedem-terezin.cz/rim-rim-rim/rim-podrobne.html.)

Studenti gymnázia nechali vyrobit tabulku, která má Pavla Liona připomínat na domě, kde naposledy bydlel před deportací. Její slavnostní odhalení se koná dnes 4. 11. 2016, přibližně 75 let od chvíle, kdy musel tento dům nedobrovolně opustit. Odhalení desky je doprovázeno vzpomínkovou slavností, na níž zazní několik zhudebněných básní a Pavlových textů. Na Pavla zavzpomínají jeho spolubydlíci z domova 7 Erich Spitz a Helga Weissová-Hošková, která se s Pavlem rovněž znala. Tito dva spolu desku odhalí. Bylo nás zde ještě víc pamětníků, věrných přátel tohoto gymnázia: Dagmar, Doris, Toman a já. A také žena dnes již zemřelého Pavlova spolubydlíčího Hanuše Holzera. Vzpomínková slavnost byla zakončena optimistickou terezínskou hymnou a pohostěním, velice vhod přišel horký čaj a moučníky, které připravily maminky studentů. Ještě chvíli si lidé spolu povídají a pozvolna se rozcházejí.

Myslím, že v celém kontextu vzpomínkové slavnosti nejdojemněji snad zapůsobil text, který napsal Pavel Lion chlapcům, kteří odcházeli do transportu před ním:

„Milí kamarádi, kteří odjíždíte. Nemám slova, kterými bych řekl to, co cítím, když odjíždíte, kamarádi, se kterými jsem žil skoro dva roky. Chci Vám říci jen to, že i když dnes odjíždíte, zůstaneme nadále spjati poutem přátelství a že jednou se sejdem a vy budete něco potřebovat, pak vám vždy ostatní členové domova „Nešarim“ pomohou, neboť jsme jako jedna rodina. Doufejme, že nás opět Prozřetelnost spojí a že budeme žít opět spolu a volněji.“

Dagmar Lieblová

Helga Hošková a Erich Spitz

**Dagmar Lieblová
a Michaela Vidláková**